

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU:</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	--	--

Principiul fundamental de educatiune in scólele nóstre confessionale.

In timpurile grele, prin cari trecem, avem noi biseric'a si poporul roman o insemnata mangaiare in faptul, ca avem, si ne-a ajutat Dumnedieu, se lucràm mai cu staruintia pentru o crestere mai buna, pentru o crestere mai religiósá a poporului prin scólele nóstre proprii, prin scólele nóstre confessionale.

Si cá organu in servitiul santei nóstre biserici tiènem neaperat fórté mult la principiul, ca viitoriul si progresul poporului nostru depinde in prim'a linia dela cresterea buna, dela cresterea religiósá, pre carea, o vom poté dá fiitórelor generatiuni ale poporului nostru.

Sêmtim deci o mangaiere mare in multele neazuri ale vietii de astadi, ca prin scólele nóstre elementarie confessionale ne-am potut creá mijlocul si organul merit a dá generatiunilor viitórie ale poporului o crestere religiósá, o crestere adeverat crestinésca. Èr terminul si conceptul „crestinu“ ne in-facisíéza pre omul, carele scie, si este capace a-se aperá singur pre sene de tóte influintiele stricatióse si a-si cascigá si avé la dispositiune tóte mijlócele, prin cari se-se póta desvoltá pre sene, si se-se póta inaltíá pana la cel mai inalt grad de perfectiune crestinésca.

Acésta capacitate este puterea, carea da viétia si trainicia popórelor.

In lume popórele au inaintat, si au decadiut, — dupa cum adeca le-a fost puternica, seau slaba bas'a morala de desvoltare; èr bas'a morala pentru o desvoltare sigura si succésa pre tóte terenele vietii este numai religiunea si religiositatea, sêmtiul de pietate crestinésca al popórelor.

Si in privintia desvoltárii si alimentárii sêm-tiului de pietate crestinésca scólele nóstre confessionale au lucrat, si lucréza mult; dar asia ni-se pare noue, ca n'au potut lucrá totul, carele de altecum

s'ar fi potut lucrá si realisá sub alte conditiuni si intre alte imprejurári.

Ne plangem adeca, ca pre alocuri'a nu cerce-téza poporul destul de regulat sant'a biseric'a, si se mai aude din când, in când, o plansóre si mai mare, si anume, ca la poporul nostru nu este desvoltat in mesura trebuintiósá spiritul de lucru si indemanarea pentru lucru mai spornic si mai productiv. Poporul nostru este popor eminentemente agricol, avisat a traí si a-se desvoltá dupa produsele agriculturii; dar nu lucréza in tot locul pamentul destul de rational, èr ramurile secundarie de cascigu pentru agricultor, cum sunt: legumele si pómele séu sunt neglese, séu nu sunt de ajuns desvoltate. Si lips'a spiritului de lucru, de carea ne plangem, precum si lips'a de indemanárele trebuin-tiósé pentru lucru mai spornic si mai productiv emanéza, precum credem noi, din imprejurarea, ca nu este in tot locul destul de intensiva si deplin succésa cresterea religiósá a poporului.

Atributiunea principala a religiunii si bisericei Domnului este: lucrul si spiritul de lucru, exprimat in cuvintele Domnului: „Tatal meu pana acum'a lucréza, si eu lucrezu.“ In lumea fisica, in universul creat de Ddieu nu esista nici un moment, in carele se nu vedem lucrând nentrerupt man'a cea puternica a lui Ddieu. In cartea cea deschisa a naturii vedem dilnic, ca se lucréza nentrerupt si cu o punctualitate, dela carea nu se face nici odata nici cea mai mica abatere. Lucru si armonia vedem ori unde ne aruncám privirea in universu. Pentru a in-pamêntení si incetatiéní in lumea morala, in mintea si inim'a popórelor spiritul de lucru si armoni'a, pre carea o vedem domnind in mesura perfecta in universu, — a lucrat, si lucréza religiunea si biseric'a lui Christos. A lucrá in acésta directiune si a dá róde de-ajuns este chiamata scól'a confessionala.

Astfelu ideí'a si principiul fundamental de educatiune in scólele nóstre confessionale este: spi-ritul de lucru, si desvoltarea spiritului de lucru

dupa asemanarea Acelei Fiintie Préinalte, al carei'a chipu portàm. In punctul acest'a inse scólele nóstre au întâmpinat, si continua a întâmpiná si a-se luptá cu unu prejudetiu, carele, asia se vede, este inca adênc inradecinat in poporul nostru. Din timpul iobagiei a ramas in popor prejudetiul, ca scólele au se crésca domni si fii de domni; ér cu acest prejudetiu a mai fost impreunat inca un altul, si anume, ca domnii nu lucréza, si nu au se lucreze, ci se domnéscá, si se traiéscá dupa munc'a altor'a.

Va fi fost când va fi fost si astfelii; dar astadi nu mai este, si nu mai póte se fia astfelii. Astadi numai acel'a este, si póte se fia domnu, carele nentrupt lucréza, si carele prin productivitatea lucràrilor sale scie se-se afirme in lume cá domnu si cá om. Astadi mai ca nu mai este barbat de stat de valóre, carele se nu se fia distins si ridicat prin lucru, fia pre terenul literariu, fia pre alte terene. Astadi numai lucru si productionile, realizate prin lucru, sunt in prim'a linia conditionile, cari dau omului adeverat'a lui valóre, si tot ele forméza scar'a, pre carea se inaltia omul la locul, pre carele voiesce se-lu obtiêna in societate.

ÉR lucru si capacitatea de lucru productivu si-au isvorul in prim'a linia in crescerea religiósá a popórelor.

Deplin succésá este deci crescerea religiósá a unui poporu numai atunci, când pre bas'a descoperirii dumnedieesci, pre bas'a religiunii obiective i-a succes bisericeii si scólei a produce in generatiunile, pre cari le cresce convingerea: ca omul si fiint'a lui este un organ in servitiul scopului, pentru carele este creatu: deseversirea si apropierea de asemanarea lui Dumnedieu prin practicarea virtutilor crestine si prin acest'a fericirea vremelnica si vecinica.

Si adeverul este, ca intre imprejuràrile vietii si lumii de astadi cu spiritul si inclinàrile ei materialiste biserice'a si scól'a nóstra confessionala întâmpina mari greutàti. Când consideràm inse, ca intréga viét'a bisericeii si a scólei confessionale crestine este indreptata a nimici si birui asia numitul „spiritul lumii“ (inclinarea omului spre materialismu): si când consideràm, ca biserice'a si scól'a crestina a reportat in decursul vécurilor multe biruintie asupra duchului materialistic al lumii: atunci nu ne putem indoi, ca urmand pre calea, pre carea au pasit barbatii mari ai bisericeii, scólele nóstre vor produce tot mai multe róde pre terenul crescerii religiósé a poporului prin o nimerita punere in aplicare a principiului de educatiune amintit mai sus.

Dupa acest principiu forci'a si puterea activitãtii scólei trebuie se fia indreptata in doue directiuni si anume: intru a dá elevilor cunosciintele obiective trebuintiése atât din religiune, cât si din celelalte obiecte de invetiament, si mai pre sus de acést'a a cresce din elev pre omul crestin, deplin

consciul de missiunea si scopul, pre carele are a-lu realisá pre pament prin viét'a si activitatea s'a.

Cu cât vom tiêné mai mult in scólele nóstre la acest principiu, cu atât scólele vor dá poporului generatiuni tot mai religiósé si mai capaci de viét'a si desvoltare.

Despre superstitiuni.

Discurs, tienut de rectorul universitãtii din Cernautiu Dr. Emilian Voicutichi cu prilegiul inaugurarii sale festive dela 4 Octomvrie a. c. n.

(Continuare.)

Cea mai deaprópe pentru consciint'a poporului e deosebirea timpului de di si de luna si a singuraticelor dile pe septemana, pe luna si pe an ca mai norocóse sau mai nenorocóse. Intr'o di ce trece de nenorocósa nu se întreprinde nimic mai insemnat. Acéstá scociorire de dile trece dealfelii prin intrég'a lume culta si prin tóte paturile societãtii.

Observarea semnelor lunii e un'a din cele mai populare si mai vechi forme a superstitiunii si se afla la tóte popórele. Tot ceea-ce trebuie se crésca se intempla atunci, cand cresce lun'a, si tot ceea-ce trebuie se scada se face atunci când scade lun'a. Cât privesce inse dilele din septemana ca norocóse, vederile se cam deosebesc dupa provenienti'a lor. Bas'a o ofera hotarit traditiunile din timpurile vechi ale paganismului.

La Români sunt in fie-care luna doue dile rele séu nenorocóse. In aceste dile nici o întrepindere nu póte se succéda si femeea care nasce intr'un'a din aceste dile trebuie chiar se móra.¹⁾

In privinti'a dilelor de preste septamana exista in general regul'a, ca nenorocóse sunt: Lunia, care e favorabila numai pentru afaceri judecatoresci si de contracte, Joia in care di acolo unde locuesc elemente slave nu e permis se se serbeze nici o cununie, caci altfelii va fi „vijelie“ in viati'a conjugalá si Vinerea care e cea mai nenorocósa dintre tóte dilele din septemana. La dilele cele norocóse se numera si Mercuria, Sambat'a si in special Duminec'a, care se are in vedere mai ales la nasceri si actiuni bisericesci. Copii nascuti Duminec'a sunt copii, norocului si pot se vada si se cunósca multe ce altora nu li e dat se vada si se cunósca si daca vor fi si botezati intr'o Dumineca, ei pot se vada si spiritele si se céra multe lucruri dela ele.

In legatura cu acéstá scociorire de dile, ne vom opri aci la terenul intêlnirii, care inca e fórté

¹⁾ Aceste sunt 1 si 14 Ianuarie, 1 si 23 Februarie, 4 si 20 Martie, 3 si 20 Aprilie, 6 si 20 Maiu, 3 si 12 Iunie, 6 si 20 Iulie, 4 si 10 August, 3 si 24 Septemvre, 3 si 21 Octomvre, 5 si 11 Noemvre, 6 si 14 Decemvre. Comp. Gaster, Volum. II. pag. 58.

bogat în semne si ale-carui semne sunt la multe p-
pore de o consonantia atât de batătoare la ochi,
ca ele trebuie se se întemeze pe o veche tradițiune
comuna.

O femeie betrana, daca o intalnesci, aduce ne-
norocire, precând un copil, un baet séu fata sau un
om tiner aduce noroc; un Ovreu aduce mare nen-
rocire si daca intalnim un Ovreu Lunia, septeman'a
intréga vom avea procese si certuri. Deasemene e
nenorocósa si intalnirea unui preot. La noi in tíera
intre cei emigrati din Galiti'a si in sferele populare
influintiate de ei, domnesce superstitia ca intalnirea
unui Ovreu e norocósa, ér intêlnirea unui preot gr.
or. nenorocósa. Dar spre a frange puterea celui din
urma de a produce nenorocire, la intalnire se arunca
dupa el cu paie, gunoi sau cu o peatra, sau i-se
scuipa dupa sau inaintea picórelor. Un obicei
intru adevér tot atât de condamnabil ca si fanatic.²⁾

Dar multi dintre cei civilisati inca au partile
si ceasurilor lor slabe. Se ne aducem numai aminte
de relele presemne de care se sperie atât de multi:
Cum nu se pun ei 13 la masa, si tien la semne si
lucruri de nimic, dela care fac pendent succesul unei
intreprinderi óre-care. Despre Voltaire, care s'a di-
stins atât prin sciintia cât si prin necredintia, scim
ea, semnele rele l'au retienut cu o frica copilarésca
dela executarea multor planuri. Deasemene scim ca
multi dintre cei culti nu numai pun mare pretiu pe
aceste semne omnióse, dar pretiuesc une-ori mai
mult cá insusi poporul incult art'a pascalirii, a spu-
nerii norocului din carti si a talcuirii visurilor. Ast-
fel vrajitórea Lenormand a fost des cercetata si in-
trebata decatra Robespierre si Napoleon, decatra im-
peratésa Iosefina si decatra imperatul Alexandru³⁾.
Multi din sferele culte, dar mai ales femei practica
turnarea de plumb si cositor in sar'a de sântul An-
drei sau in presar'a Anului-Nou intocmai ca si po-
porul de rend.

Fat'a germana din popor cu dor de maritat
vorbesce in presar'a santului Andrei inainte de a se
culca sau mai bine la mediul noptii: „O, sfinte
Andree, fa, te rog, fitoriul meu sociu se mi se infa-
tisieze in vis, cum umbra si cum sta si cum me
insotiesce la biserica.“ Tierancele românesci trec in
aceiasi nópte dealungul gardului dela gradina cu
ochii legati, apuca cel dintai par din gard si léga
o naframa in jurul lui; in diu'a urmatóre cauta apoi
se vada, daca parul e gros si cu cóje, sau subtire
si fara cóje, daca e drept sau strimb, caci de aci

²⁾ Comp. „Offener Brief“. Vertheidigung des ver-
storbenen gr. or. Theologie-Professors Constantin Popo-
wicz, von Euseb Popowicz gr. or. Theologie-Professor.
Czernowitz, 1891 pag. 6 si „Die Ruthenen in der Buko-
wina“. Von R. F. Kaindl und Al. Manastyrsky. Zweiter
Theil. Czernowitz, 1890. pag. 32.

³⁾ Comp. Real-Encyclopädie f. protest, Th. u. Kir-
che, von Herm. Plitt. I. Bd. p. 65.

cunosc ele daca fitoriul lor barbat va fi bogat s'au
serac, drept s'au strimb. In nóptea de Anul-Nou sau
si in alte seri sante, asia in presar'a santului George
si in sar'a de Craciun a santului Epifanie, se duc
fetele in ograda si fac tambalau cu lingurile de lemp,
pe care mai nainte le folosira le mancară festiva;
daca, dupa acésta aud un sgomot sau latrarea unui
câne, petitoriul vine din partea aceea unde s'a auzit
mai intai sgomotul sau latrarea cânelui.⁴⁾

Alte obiceiuri superstitiöse din acest capitol se
rapórta la vindecarea sau alinarea bólelor, precum si
la descoperirea de mijlóce drept scut in contra for-
tielor dusimane.

In acésta privintia superstitiunea primesce nu-
triment inainte de tóte din ideile, pe care si-le fac
ómeni despre cauzele bólei, care de obicei sunt in-
velite cu un astfelu de intunec, ca omul e aple-
cat ale privi de nenaturale. Din acest punct de ve-
dere apoi e si natural, ca ómenii i-si promit succese
mai mari dela vindecarea cu medicamente extraordi-
nare sau secrete, decât dela art'a medicilor.

Aparitiunile de bóla care ofera mai mult privilegiu
superstitiunii sunt starea somnambulismului, isteria,
epilepsi'a si deosebitele forme ale asia numitelor
bóle ale spiritului⁵⁾. Dintre medicamente sau me-
tode sunt de insemnat mai ales asia numitele vra-
jituri.

Medicii facetori de minuni moderni si vrajitó-
rele nu stau cu nimic inaintea vechilor pagani. Ei
copiéza cu ingrijire recetele antecesorilor lor si in-
trebuintiéza intocmai ca si ei multe formule fara in-
tieles drept mijloc probat in contra cutarii bóle. A-
semenea formulei cuventului de vrajitorie A b r a c a d a b r a,
care se întrebuintiá in contra frigurilor
si care a fost descoperita de medicul de cura al
imperatului roman Septimius Severus, sau asemene
formulei de vrajitorie „H u a t h a n a t, h u a t i s t a,
p i s t a s i s t a, d o m i n a b o d a m n a u s t r a“
pe care Cato o premaria in contra scrîntiturilor,
gasim si astadi formule tot atât de enigmatice si
incurcate, carora li se atribue o putere magica
óre-care.

Deóre-ce acum nu exista motiv, de ce anume
puterea magica a acestor cuvinte ar fi de mai putien
efect, daca ele sunt scrise si pe hartie, se cioplesc
in lemn, metal ori pétra, care apoi devin purtate de
lumea intréga ca amulette, simbóle, talismane si
mijlóce de scutire in contra fortielor dusimane si
trec de purtatorii naturali ai fortielor supranaturale.

Pelânga o necunoscentia grosolana a legilor si
fortielor naturei, lumea balbae de amulette, simboale,
talismane, filacterii, formule cabalistice si alte pro-
ducte de arta de acest fel.

⁴⁾ Comp. „Die Ruthenen in der Bukowina,“ Zwei-
ter Theil pag. 16.

⁵⁾ Comp. Linsenmann, Moral-Theologie, pag. 349.

Exista o multime colosala de asemenea formule de vrajitorie. Tóte bólele posibile si imposibile, furturi si pagube se inlatura prin ele. O buna portie de prostie se recere spre acésta, si ar fi o rea intie-lepciune, daca in tóte aceste cuvinte si frase insi-râte lãnga olalta am cautã un intieles adênc. Ceva trebuie se se spuna, ut aliquid fecise vi-deatur.

Acum trecem la

II. Superstitiunea in privinti'a raportului omului cu lumea spiritelor.

Aci e a se aminti inainte de tóte credinti'a in spiritele necurate. Acestea se nasc din idea falsa ce si-o face omul despre sórtea si puterea duchurilor trecute si despre mijlocul de a-si alina greu'a lor sórte sau de a se scuti in contra reactiunii lor stricacióse fatia cu cei ce traese.

Spiritele necurate se considera in cea mai mare parte drept sufletele mortilor si se pretinde ca comunicatiunea lor nelucóse cu cei vii s'ar fi observat in deosebite moduri. Ele iau, se dice, adese ori in spate pe cei vii si atunci sunt fórte rele; sau dau celor vii palme, ii uda cu apa, ii arunca, ii intarita si ii seduc. Cei mai primejdiosi sunt inca cu tóte acestea asia numitii vampiri. Acestia sunt totdeauna de genul masculin si deja in viatia se pot cunósce prin o rosiatia din obraji batatóre la ochi si prin sprincenile lor crescute de olalta. Dupa mórte, ei nu isi afla locul in morment si fie-care dintre ei trebuie se-si parasésca sicriul la prim'a cântare a cocosiului de dupa mediul noptii. Spre a se pazi fatia cu un asemenea vampir sau spre a-l face imposibil, el trebuie asiezat in sicriu cu fati'a in jos si in inim'a lui batut un par. Daca s'a facut acest lucru, mortul nu-si mai póte parasí mormentul

Unele dintre spirite sunt érași nevinovate, ba une-ori chiar complesante. Ele pot fi conjorate si chieste asia ca se se presente de le vede omul, sau raspund de le aude omul. Acésta conjorare pe care o fac mai ales „numai ómenii intielepti“ servește apoi in cea mai mare parte in scopul pascalirii, atãt cu privire la viitor, cât si cu privire la descoperirea de comori⁶⁾ pe care spiritele celor morti le pastréza si nu le dau din mâna mai curend decât s'ar absolve prin un fel de satisfactie de blastamul ce fac asupra lor pentru relele comise.

⁶⁾ Scóterea de comori, mai ales daca ele sunt bine pastrate cu incuietóe se face si prin asia numita „érba ferelor“ si „érba talharilor“ care descuie tóte incuietó-rile. Se dice ca in vremile mai de demult cei mai faimosi si populari talhari posideau acésta érba a ferelor pe care o purtau sub pelea dela palma manii drepte. Daca deci cu acesta parte a manei se atinge vre-o incuietóre sau tot ceea-ce e fer, se descuie incuietórea si se rumpe si cel mai puternic lantiu, acésta érba inse creste numai pe fenatie, semana cu cealalte erburi si asia co-

In ce priveste conjorarea mortilor si in special comunicatiunea cu spiretele in urma baterii pe masa, scrisorii spiritelor si mediilor personale, nóu'a religiune a spiritismului modern a prestat multe cele. Astfelu Em. Emendort, un politician distins, a intrebat odinóra prin mediul Fluit din Newyork, pe reposat'a sa mama ca óre se primésca el candidatur'a pentru cas'a reprezentantilor si ca in cazul primirii fi-va el ales sau nu. Si in Boston de mai multi ani incóce mijlocesce un exorcist ca „magistru postal din lumea spiritelor“, precum se numesce publice, o corespondentia intre mortii si vii, pentru un dolar bucat'a. Spiritele insasi ii dictéza respunsurile. El se ingrijesce si de portretele mortilor care se desémna in insasi lumea spiritelor; acest oficiu de magistru postal ii aduce fórte mult venit.

Cu tóte aceste sunt fórte putieni aceia cari i-si jertfesc dolarii spre a primi asemenea desluciri metafisice. Hury C. Thayer in sa intréba odinóra pe decedat'a sa femee, daca ea se simtiesce fericita pe ceeaalta lume si ca nu ar dori se se întórca pe pament. Si Horace Weston din Boston a rugat pe decedatul seu prieten se-i spuna, daca in momentul când a murit a fost sau nu la consciintia, daca i-i place viati'a de acum si daca nu doresce rachiú ?⁷⁾

Noi cei de acum elatinam din cap rídiend. Dar se vede ca si pe acest teren se confirma tot mai mult vechea vorba mundus vult decipi.

(Va urmá.)

Monografia comunei Chitichaz.

de Iosif Ioan Ardeleanu.

(Continuare.)

d) Representanti'a comunala in anul 1892.

1. Virilisti:

Cont. Coloman Almásy, Stefan Terian, Vasiliu Abrudan, Michail Micus, Iosif-Ioan Ardelan, Georgiu Grosu M., Georgiu Stanu T., Ioan Selegean, Ioan

sasiul numai din intemplare o póte gasí. Daca cós'a lui lovesce adeca de acésta érba, indata se rupe in bucati. Omul norocos trebuie acum se culéga firele de érb'a mai pe urma taiate si se le arunce intr'o apa curgetóre. Precând deci firele cele simple vor fi duse de apa, érba ferelor se misca in contra cursului apei. Un alt mod de a putea pune mâna pe acésta buruéna vrajita e urmatoriul: In tóta linistea se cautã dupa locuinti'a pamenténa a ariciului, si când ariciul a parasit-o ea se ingradesce cu un gard usior. Daca ariciul se întórce acasa si-isi afla locuinti'a siantuita cautã dupa érba ferelor, atinge cu ea gardul care indata se desface. In acest moment e bine a sparia ariciul si se luam érba pe care a scapat-o in urm'a spaimei.

⁷⁾ Comp. Dr. Th. Simar, der Aberglaube Górses, Gesellschaft für Pflege der Wissenschaft im Khatolischen Deutschland, Köln 1977, pag. 46 si 47.

Muntean, Teodor Siposiu, Vasiliu Gros, Ioan David, Demetriu Olar, Petru Chirilescu, Petru Popa, Vasiliu Belesiu, Pavel Kórmöczy, Martin Tyeluk, memb. suplem. Georgiu Nicula A., Georgiu Santeu S.

2. Alesi:

Mateiu Komár, Ioan Hodageu, Michail Bandur Ioan Muntean, Martin Kováts, Vasiliu Gros, Georgiu Borbil, Stefan Crisian, Georgiu Balint, Petru Santeu, Michail Ardelean C., Michail Gancea, Ludovic Dunka, Martin Tyeluk, Moise Santeu, Demetriu Stan, Petru Berbecar, Demetriu Berbecar, membr. supl. Michail Ciumpila și Ioan Csáki.

VI.

Starea agriculturala a comunii.

Românul se ocupa bucuros cu agricultura; la acésta a fost avisat din vechime si acésta este ocupatiunea lui de predilectiune si astadi.

In trecut satenii nostri arau cu plug de lemn; calcau cu cai si secereau cu cósá. In acésta privintia erau mai inaintati inca in trecut, ca altii prin alte tienuturi, unde si astadi se ara cu plug de lemn, se calca cu boi, se secer'a cu secerá si se ventura, cu lopat'a.

Cu un cuvânt pe terenul economiei, la noi încep a se introduce reguli mai rationale si mai rentabile. Acésta se póte atribui si multiami mai vârtos comasarii paméntului; pentru ca economul vediendu-si pamenciorul intr'o masa, adeca compact si intr'un loc, nu are atáta perdere de timp, ca mai nainte când acela, mult-putien erá impartit in parcele respandite prin tóte teritórele comunali, si este mai indemanatic a intreprinde ori ce ram de economie. La cultivarea mai rationala a pamenturilor la noi, precum in trecut asia si astadi mult a contribuit si contribue domni'a de pament din loc, unde economii nostri dilnic se pot convinge despre aparatele agromice mai practice si folosítóre. Intrebuintiarea masinelor de trierat si de sememat; ventilátórele mai nóue; nu altcum plugurile de fer duple si triple si alte aparate de economie dupa sistemele si inventiunile mai nóue, ieu dimensiuni tot mai mari pre la plugarii de aici. Campia, care cu putin mai nainte era pustie, astadi, este imbracata intr'un esterior romantie, placut si atrageter.

Dara se facem mai nainte o revista scurta preste starea agriculturala din trecut, ca se fim in stare a reflecta, respective ca se putem face conclusiune la cea de fatia.

Aceea intr'un colorit destul de posomorit, astfel se descrie prin un document oficios datat la anul 1768.

1. Paménturile aratóre sunt in dóue calcaturi, aceste sunt bune si sunt indemanatice atát pentru

grâu, cât si pentru alte produse; cu tóte aceste alocuria se gasesc si sitiuri.*)

2. Fenatiile inca sunt bune, si produc fen bun pentru ingrasiarea vitelor.

3. Orasiu acomodat pentru vendiare, se afla in apropiere de patru mile de pamént.

4. Tot feliiul de vite umbla pe o pasiune, care inse nu este de ajuns pentru nutrirea lor.

5. Afara de fantani, alte locuri nu sunt pentru adapatul vitelor.

6. Lemne de cladit si de foc nu sunt.

7. Locuitorii nu posed vii.

8. In hotarul satului nefind paduri, nu avem nici ghinde (gir.)

9. Dieciuiaia, de când ne scim, nu a fost la noi in us.

10. Locuitorii nu posed gradini-pentru póme, curechiste si pentru alte soiuri de legumi.

11. Trestie sau trestierie nu avem de loc.

12. Prin partile aceste nu avem sararie, prin ce am avè modru de-a ne castiga bani cu purtutul sarii.

13. Prin partile aceste nu avem nici un feliu de fabrica.

14. Ape curgátóre inca nu sunt, prin cari locuitorii ar avè un feliu de castig cu navigatiunea.

15. Munti producatori de vinuri bune sunt in apropiere de noi ca la 6 miluri de pamént.

16. Neavând paduri si munti, nu putem arde nici var, nici carbuni.

17. Comun'a posedie un teritor de cosit (fenatie) pentru trebuintiele publice comunali, cam pentru 50 de lucrasi.

18. In hotar apa corespundietóre pentru topitul cânepii inca nu este.

19. Domni'a de pamént din loc, posedie de aici o móra saca; afara de acésta mai sunt móre de apa, dara in departare de noi ca la 1 $\frac{1}{2}$ miluri de pamént.

20. Din carausie nu putem castiga nimic, tot asia nu putem castiga nici cu mân'a. Locuitorii sunt avisati a-se duce la cósá, prin pusteie invecinate, sau la cetatea din Arad, la lucru.

Dupa tabela urbariala dela anul 1771 situatiunea agriculturala a fost urmatórea:

Pamént aretor a fost 1166 holde; pasciune: 497, ér nefructifer 85 de holde; cu totul: 1748 de holde.

Possesiunea s'au impartit astfeliu:

Numerul intravilanelor: 124. Calitatea pamenturilor pentru ferd. pos. $\frac{1}{8}$: 207; $\frac{2}{8}$: 48; $\frac{3}{8}$: 4; $\frac{4}{8}$: 8; $\frac{6}{8}$: 2.

In timpurile mai recente si anume pe la anul 1876 a fost pamént aretor: 5379.1181 \square iugere

*) Acesta este un feliu de pamént alcalin; neroditor si nefolosibir.

cat.; fenatie: 339.1256□ iugere cat.; vie: 26.1050□ iug. cat.; pasciune: 1618.1303□ iug. c.; padure: 54.1410□ iug. c.; tresterie 22.668□ iug. c.; intravilane: 15.232□ iug. cat.; de tot: 14.457.700□ iug. Neroditor: 374.453□ iug.

Dupa catastrul din urma in totalitatea claselor a fost pament aretor: 5426.956□ iug. cat.; intravilane: 46.54□; fenatie: 557.997□; vie: 26.132□; pasciune: 1318.1592□; padure: 53.1239; tresterie: 18.707□; neproductiv: 354.1503□.

Mai nainte venitul curat al unui iuger catastral f. e. dupa clasa a III. era: 9 fl 38 cr., astadi dupa cl. a II. este: 12 fl 50 cr.

Recolta de grâu dupa un iuger catastral. in hectolit. la anul 1884 a fost: 10, ér in anul 1891: la 12 hl.

Preturile bucatelor, dupa câte o maja metrica a fost la:

Anul 1879/80, grau calitatea per hect. 76³, Pretiul per 100 chilo: 12 fl. 59 cr., orz pretiul per 100 chilo 6 fl. 43 cr., cucuruz (porumb) pretiul per 100 chilo 6 fl. 28 cr.

Anul 1883/84, grau calitatea per hect. 74⁴, pretiul per 100 chilo: 9 fl. 29 cr., orz pretiul per 100 chilo: 6 fl. 49 cr., cucuruz (porumb) pretiul per 100 chilo: 5 fl. 59 cr.

Anul 1885/86, grau calitatea per hect. 80, pretiul per 100 chilo: 7 fl. 61 cr., orz pretiul per 100 chilo: 5 fl. 10 cr., cucuruz (porumb) pretiul per 100 chilo: 4 fl. 79 cr.

Anul 1890/1, grau calitatea per hect. 78, pretiul per 100 chilo: 9 fl. 20 cr., orz pretiul per 100 chilo: 6 fl. 10 cr., cucuruz (porumb) pretiul per 100 chilo: 6 fl.

*

Precum atinseiu la inceputul capitlului de fatia, astfelu repet si aci, ca comasarea pamântului a fost un profit pentru satenii nostri de aicia; dara cu ocaziunea aceea s'au facut o mare eroare din partea antistei de pe timpul acela. Anume pe intreg hotarul comunii nu s'au lasat un petec pentru pasciune (imasiu).

De aci a urmat apoi aceea impregiurare regretabila si desastroasa pentru locuitori, ca neavend unde si tienea vitele, prasirea acelora a scapatat din an in an, încât pana când mai nainte un stapên avè câte: 3 vaci; 12 boi; 6 cai; 30 rimatori si 300 de oi, astadi in total (adeca, la toti locuitorii comunii) se gasesc vite cornute: 5 tauri; 161 de vaci; 80 de boi; 195 vitiei de 1—3 ani cai: 60 de arnesari; 355 de iepe; 170 de juganiti si 98 mênzi. Rimatori: 18 veri; 362 de scrófe si 1216 porcei. Oitiele, intre impregiurari grele, numai conlocuitoriul Vasiliu Sabeu le mai tiene adi in numer, ca la 100—200 de capete.

Din cele espuse se vede, ca locuitorii de aicia

se ocupa mai mult cu semenatul bucatelor, adeca cu economia de câmp, si decumva in acésta privintia se ivesc nisce ani sterili si neroditori, apoi economii — neavând si alte isvóre de castiguri — sunt espusi la celea mai mare lipse.

Pomaritul, legumeritul si albinaritul la noi se póta in mesura fórte mica si neinsemnata. Asi pote dice, ca tóte aceste se fac numai din pofta, si de léc. Económ'a i-si in ingradesce un teritor de câti-va pasi; acolo i-si samena putien petringel, salata, morcovi (napi) si crastaveti; ér stapânul ici cóle i-si sadesce câte un mer de sanzienne, câte un visin, prun si cires si fórte arareori se mai ocupa câte unul si cu stuparitul. Atâta este totul, ce se face la noi in acésta privintia.

(Va urmá.)

D I V E R S E.

* *Te Deum.* Din incidentul aniversării dilei onomastice a Maiestății Sale Imperatesei si Reginei nóstre Elisabet'a s'a oficiat ieri in biseric'a catedrala din Arad un Te Deum, si s'au ridicat rogatiuni ferbinti pentru indelung'a viéti'a si sanatare a Maiestății Sale Prégloriosului nostru Imperatu si Rege apostolicu Franciscu Iosif Antâiulu, a Maiestății Sale Imperatesei si Reginei Elisabet'a si a intregii Case domnitórie. — Se traiésca intru multi fericití ani!

* *Calindarul plugarului.* Editura tipografiei „A. Muresianu“ in Brasiovu. Anul I. Cuprinde: Pe pagin'a prima portretul laureatului poetu Andreiu Muresianu. Urméza apoi partea calendaristica: Cronologi'a an. 1893; Regentul an. 1893; Inceputul anutimpurilor; Serbatorile si alte dile schimbátore; Posturile, deslegarea postului etc. Alaturi cu insemnarea dileloru din fie-care luna se arata, ce are se lucreze plugarul in numit'a luna, cari sunt semnele de timp dupa calindarul de 100 ani, cum si dupa alte seme. Urméza: Geneologi'a domnitorilor din Europ'a; Têrgurile din Transilvani'a, Ungari'a, Bucovin'a si Romani'a; Mesurile noue introduse la an. 1873; Raportul, intre mesurile noue si vechi; Competintie si tace; Scal'a timbrelor; Servitiul postal. In partea literara: Introducere de Ioanu Georgescu; O suta de mii franci diestre (un roman in miniatura); Betia—seracia (snóva), de Ioanu Koevary; Economia câmpului (plugul, aratul, grapatul, travalicul, cunóscerea pamentului, gunoiul, grâul, taciunele, secara, cucuruzul, incoltirea si crescerea semenaturilor); Economi'a vitelor (calul, magariul, nutritia vitelor); Cât timp póta animalele de casa? Beti'a séu alcolismul (istoricul si influintiele lui); Poesii: Plugurile, Semenatorii, — de V. Alexandri. Asinul cu trei proprietari, Viéti'a la câmp si la gradina, — de A. Muresianu; Inviere, Rugaciune, Cine esti, — de Tr. H. Popu. Patronul Tiganului, Tiganulu si sfintii (anecdota poporala), — de Th. D. Sperantia. Cântece poporale. Povetie economice si igienice; Banii cei noi; Diverse; Glume. La urma anuntiuri. — Acest calindar e redigiat dela dlu I o-

anu Georgescu, si se pôte procura dela Tipografi'a A. Muresianu din Brasioyu cu pretiul de 25 cr. (trimis cu posta 30 cr.)

* *Bibliografia.* A aparut Lectiuni din „Gramatic'a limbii române” pentru scôele poporali de Ioan Ilica invetiatoriu. Arad, 1892. Tipografi'a diecesana. Format 8°, pagine 71. Pretiul unui exemplariu 25 cr.

* *Catedra de limba româna in Lipsca.* Cu inceperea noului an scolar se va deschide la universitatea din Lipsca un seminar pentru studiul filologiei limbii române. Cursurile vor fi facut de savantul profesor Weigand, care va publica in curênd o lucrare capitala asupra Românilor din Macedonia.

† *Necrolog.* Parteniu P. Bortosiu, student de cl. III. gimn. in Beiusiu, dupa un morb scurt a reposat in Chiscou la 25 Oct. v. c. in etate de 14 ani, lasand in doliu pe nemangaiatul seu tata, frati si sora.

Vecinica amintirea lui!

* *Nu durmii cu flori in casa!* Cât de primejdios este mirosul florilor in timpul noptii, ni-o dovedesce urmatorul cas, ce s'a petrecut septeman'a trecute in Königsberg: Fiica unui bancher din acest orasiu si-a serbat, diua numelui. Din acest incident frumôs'a fata capetâ dela curtesanii sei nu mai putin ca 32 de buchete frumôse de flori. Fat'a asiediâ buchetele in odaia ei de durmit si se culcâ fericitâ in mijlocul lor. Când fû pe la césurile trei de catra diua, stapan'a casei, care durmea in odaia vecina, audi un gemet de durere, ce venia din odaia fiicei sale. Numai decât deschise usi'a si vrênd se intre la fiica s'a, fû lovita de un miros de flori atât de greu, incât era p'aci se ametiésca. Pe fata o gasi svercolindu-se pe jos, langa pat, voind se se scôle, dér nu putea. Ea erâ atât de confusa si zapacita la cap, incât numai cu mare greu se putû desmeteci. Medicul spuse, ca numai câteva minute de-ar fi ramas inca intre flori, ea ar fi murit. — Casul acesta pôte servi ca viua dovada, cât de nesanetos si primejdios este pentru sanetatea omului obiceiul, de a lasa peste nôpte florile in odaia, in care durmim.

* *Rugare.* Vin cu tóta stim'a a face cunoscut On. public ca cartea mea „Legea de pensiune invetiatorésca” se afla sub tipariu, deci pentru ca se me pot orienta in privinti'a esemplarielor tiparinde, rog cá se se retrimita côlele de abonoment cel mult pana la finea lunei curinte nou. — San-Nicolau-mic, in 18. Noemvre n. 1892. — Blasiu Codrean, docinte.

* *Contribuiri* pentru alumneul român din Timisiór'a. Pentru alumneul român a incurs pana astadi la subscrisul cassariu urmatorele contribuiri: Nicolae Sirbu Ohabaforgács 50 cr, George Prodan St.-Mihaiu 80 cr, Costa Cadarian Feni 30 cr, Nicolae Milosiu Stamora 80 cr, Vichentie Lazarel Belintiu 50 cr, Constantin Cogeii St.-Mihaiu 10 cr, Stefan Cuvesdean Hisiasiu 10 cr, George Fagetian Ictar 30 cr, George Brestovicean Ictar 30 cr, Nicolae Balan Hisiasi 30 cr, Ion Ionescu Chisetu 20 cr, Nicolae Berariu Racovitia 30 cr,

Ioan Berariu Racovitia 50 cr, Martin Sava Tees 30 cr, Avram Golub Teesiu 30 cr, Iova Dragoescu Dragoesci 20 cr, Romulus Suiciu Ictar 20 cr, Alesie Jana Var 50 cr, Vichentie Borlovan Valea boul 30 cr, Ioan Martinescu Obreja 50 cr, Iova Hautila Petrosnitia 20 cr, Ioan Moldovan Valeaboul 20 cr, Ioan Seraciu Rueni 30 cr, Chiriace Mihutia Rueni 30 cr, Traila Corodie Obreja 30 cr, Mihai Vaca Ciuta 30 cr, Ioan Harambasa Seovesti 30 cr, Ioan Petrascu Rueni 50 cr, Ilie si Simion Sciopu Feni 1 fl, Ioan Polean Mosnitia 50 cr, Nicolae Groza M.-Szakos 30 cr, Dimitrie Hodosian Gruin 30 cr, Iosif Scheusan Utvin 10 cr, Kristof Wagner Blajova 30 cr, Milos Marcov Dinyas 50 cr, Alexandru Iancovicu Hodos 20 cr, Partenie Voin Herniacova 50 cr, Tanasie Giurca Partia 10 cr, Giga Bodos Liget 20 cr, Nicolau Rancu Murani 30 cr, George Scorobece Hernyakova 20 cr, Ievrin Golub Tierenteaz 10 cr, Iosif Glavan Feni 30 cr, Dimitrie Chiesia Giroda 20 cr, Nicolae Pava Topolovetiul-mic 10 cr, Toma Suba Topolovetiul-mare 10 cr, Dionisie Sima 10 cr, George Perin 20 cr, Todor Atvalits 50 cr, Nicolae Lazar 10 cr, Arcadia Turcu 10 cr, Iovan Berecsics 20 cr, Dimitrie Cralovicean 30 cr, Todor Gruici 30 cr, Ioachim Mihai 10 cr, Nicolae Hiesian 50 cr, Adam Cica 50 cr, Gligor Dimcia 1 fl, George Tury 30 cr, Efta Soruica 20 cr, Ion Jica 10 cr, Golub András 1 fl, Ioan Stefanescu 80 cr, George Stoiacovici 10 cr, Vichentie Paulescu 80 cr, Nicolae Gruja Susta 50 cr, Iosif Iurma 80 cr, Floria Negru 20 cr, Dimitrie Cretiu 30 cr, Iotia Dragan 50 cr, Iovan Carnu 50 cr, Ion Cosariu 30 cr, Constantin Scheusan 50 cr, Traila Stalinescu 50 cr, Nicolae Olariu 30 cr, Nicolae Lazar 30 cr, Ion Groza 20 cr, Alexandru Ioascu 20 cr, Iovan Puiuiescu 10 cr, Ioan Ilici 50 cr, Ion Baloni 50 cr, Petru Rohot 50 cr, Dimitrie Pistrui 80 cr, Ioan Popovici 20 cr, Marcu Traila 1 fl 50 cr, Chenta Caten 10 cr, Nicolae Demenescu 30 cr, Vasilie Burca 10 cr, Lazar Vidac 10 cr, Iosif Savalovici 20 cr, Arcadia Dobosan 10 cr, Ioan Bandu 50 cr, Ion Iurma 10 cr, Pavel Radu 30 cr, Achim Petia 30 cr, Iotia Zgirgea 1 fl, Mita Vasila 1 fl, Vasilie Avramovici 30 cr, Nicolae Giuchin 10 cr, Ilie Popescu 20 cr, Vasiliu Terdiu 10 cr, Const Terzeu 50 cr, Sofronie Regia 10 cr, Traila Purcellus 50 cr, Jiva Iichin 30 cr, Vasilie Grecu 50 cr, Constantin Radu 80 cr, Nicolae Dragoi 30 cr, Todor Novac 30 cr, Petar Andreici 30 cr, Filip Stoian 30 cr, Iosif Nicolaevits 30 cr, Traila Marcu 50 cr, Georgie Bugariu 30 cr, Sava Marinceu 50 cr, Dimitrie Stoia 20 cr, George Popovits 30 cr, Aurel Gruici 50 cr, Sima Minda 80 cr, Ioan Stefan 10 cr, Nicolae Pascu 50 cr, Lunga Pavel 30 cr, Petru Artocan 20 cr, Petru Bojin 30 cr, David Berinantiu 50 cr, Simion Albai 20 cr, Ionás Ianasiel 30 cr, Dumitru Popovici 10 cr, Toma Turcin 30 cr, Mou Pervu 30 cr, George Buru 30 cr, Ioan Balint 50 cr, Vasilie Eva 10 cr, Andrei Bogdan 30 cr, Andrei Tibu 80 cr, Demetriu Morariu 80 cr, Marcu Ciucone 20 cr, Toma Iovi 10 cr, Sima Turcu 10 cr, Iosif Iancovits 50 cr, Sima Iurma 10 cr, George Grecu 30 cr, Toma Lina 30 cr, Ión Radu 50 cr, Ion Vacarescu 30 cr, Axentie Jदानeantiu 50 cr, Arcadia Plavosiu 80 cr, Ioan Tratan 30

er, Michael Tenczer 80 cr, Mita Iovin 20 cr, Dimitrie Nese 30 cr, Nicolae Cionca 20 cr, Traila Gabor 50 cr, George Strizue 30 cr, Liuba Zsivanov 50 cr, George Subu 30 cr, Nicolae Tirnea 50 cr, Constantin Capetian 50 cr, Iosif Lazarescu 80 cr, Ioan Mina 2 fl, Regina Schlesiuser 50 cr, Sima Todorescu 50 cr, Aureliu Iechinu 50 cr, Ambrosie Raticu 50 cr, Danila Gereu 10 cr, Petru Sipe-tian 10 cr, Petru Chirmeti 10 cr, Petru Grozav 50 cr, George Chinezu 50 cr, Filip Benta 30 cr, Ioan Tocaci 20 cr, Ioan Gilcoe 30 cr, Petru Covaci 30 cr, Mihai Gilcoe 30 cr, Achim Aprutiu 30 cr, Dimitrie Poenariu 30 cr, Ion Gruia 30 cr, Grigoria Gruia 30 cr, Petru Vlad 30 cr, Comuna bisericésca gr. or. romana 2 fl 54 cr, Iovan Mezin 50 cr, Ion Iula 30 cr, Mita Mariniceu 50 cr, Irimie Balaci 30 cr, Ilie Gataiantiu 1 fl, Stefan Olarescu 50 cr, Iosif Sima 30 cr, Iotia Gligor 10 cr, Dr. L. Simon 80 cr, Ion Socarda 80 cr, Dimitrie Hoban 50 cr, Iova Gereu 30 cr, Moise Lupulescu 80 cr, Pavel Puzdu 50 cr, Vichentie Tomi 20 cr, Ioan Balta 50 cr, Moise Dobosian 1 fl 50 cr, Vasilie Dobrin 50 cr, Ion Mirescu 80 cr, Tauasie Popi 2 fl, Simeon Dironea 30 cr, Romulus Secosian 20 cr, Chira Mutiu 20 cr, Vidu Ulicean 50 cr, Ion Chicu 30 cr, George Paun 30 cr, Adam Obagean Ozora 50 cr, Iuon Ruji 50 cr, George Rista 50 cr, Adam Velici 50 cr, Nicolae Trufasi 50 cr, David Terfaloga 10 cr, Moise Minda 80 cr si Traian Cocora 80 cr. — I o a n B a n d u, cassariul alumneului.

Concurs.

Pentru deplinirea parohiei de clas'a III. din **T.-Hodosiu**, protopresbiteratul Belintiuului, prin acést'a se escrie concurs cu termin de alegere pe **6.18 Decembre a. c.**

Emolumintele sunt: 32 iugere pamént, parte aratoriu, parte fénatie; dela 85 numere de case, stol'a usuata, si câte $\frac{2}{4}$ meti bucate, parte grâu, parte cucuruz, si locuintia libera cu 1 iuger gradina de legumi.

Recursele sè se trimita parintelui protopop tractual Georgiu Creciunescu in Belintiu per Kiszetó; éra recurrentii sè se prezenteze in vr'o Dumineca ori serbatóre in biserica locala, spre a-si aretà desteritatea in cantare si tipic.

T.-Hodosiu, in 25 Octobre 1892.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. protopresbiter.

—□—

In nex cu Inaltul decis consistorial dtto 19/31 Octomvrie 1892. Nr. 4447; pentu deplinirea capelaniei temporale pe lángra actualul preot Dimitrie Mihutiu din **Fibisiu** se escrie concurs cu terminul de **30 de zile dela prima publicare.**

Emolumintele anuali impreunate cu parochi'a din Fibisiu sunt: 1) Un'a sesiune parochiala cu un venit aproximativ de 300 fl. 2) Birul in natura si stol'a usuata computate in calcul de mijloc cu un venit anual de 360 fl. 3) Un platiu parochial cu un venit anual de 10 fl. La olalta un venit anual de 670 fl.

Capelanul alegénd, conform decisului consistorial mai sus numit va avea totdeun'a jumatate din tóte venitele parochiali aici insirate, pre cât timp va fi in viatia parochul Dimitrie Mihutiu.

Recurrentii pentu acést'a capelania sunt avisati, recursele lor, instruite cu documentele legali de cualificatiune pentu parochii de Cl. II-a si adresate comitetului parochial din Fibisiu a-le subscrerne subscrisului protopresbiter in B.-Lippa pana la terminul susindicat, precum si se se prezinte in vre-o Dumineca séu serbatóre in sant'a biserica din Fibisiu spre a-si aretà desteritatea in cant si tipic si respective in oratoria.

Fibisiu din siedinti'a comitetului parochial tienata la 28 Ociomvrie st v. 1892.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. protop.

—□—

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu eparch. din Arad, dato 10 Faur 1892. Nr. 432. pentu indeplinirea definitiva a posturilor de invetiatoriu si invetiátóre dela scólele de fete gr. or. rom. din comun'a **Toraculu-mare** (comitatul Torontál, inspectoratul Banat-Comlosiu) prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere de **30 de zile dela prim'a publicare.**

Emolumintele pentu fiecare clasa sunt: a) Salariu anualu 300 fl. v. a. b) Pentu conferintia 15 fl. v. a. c) Pentu scripturistica 5 fl. v. a. si d) Cortelu liberu.

Doritorii si doritórele de a ocupá acestea posturi pre langa testimoniul de cualificatiune si a esamenului din limba magiara se mai produca si atestate de conduit'a de pana aci.

Recursele astfelu instruite si adresate com. parochial sunt a-se trimite P. O. Domnu Paul Miulescu protopresb. si inspector cercual de scóle in Nagy-Komlós, avénd recurrentii a-se presentá in S-t'a Biserica in vr'o Dumineca séu serbatóre, spre a-se aratá poporului.

In fine se obsérva, ca clas'a prima are a-se indeplini cu invetiatoriu, ér clas'a a dóua cu invetiátóre.

Toraculu-Mare la 14/26 Octomvrie a. c.

Comitetul parochial.

In contielegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter si inspector scolar.

—□—

Pentru vacant'a parochia de clas'a III din **Hodisiu** in protopresbiteratul Butenilor, prin acést'a se escrie concurs pana la **30 zile dela antáia publicare**, pana când recurrentii vor a-se presentá vre-odata in biserica din loc spre a-si face cunoscintia cu poporul aletorriu.

Venitele impreunate cu acést'a parochia sunt: 1) una sesiune pamentu aratoriu si fénatiu 230 fl, 2) dela 130 case câte o mesura cucuruz ca biru 130 fl, 3) stólele indatinate 60 fl. Suma 420 fl, afara de acestea cuar-tir liber cu gradina.

Recursele sunt a-se substerne pe calea P. On. Oficiu protopresbiteral din Buteni (Butyin).

Hodisiu, la 18 Octobre 1892.

Comitetul parochial.

In contielegere cu: CONSTANTINU GURBANU, m. p. protopresbiter.

—□—